

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

M. DC. LXI. Coloniae Munatianaee, 1661

De Pactis. Titvlvs XXXV.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62953](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62953)

Idem Archiepiscopo sancte Mariae...
CAP. XVI.
CAP. XVII.

quisque confirmet. Si quis autem hoc violare praesumpserit, ordinis sui periculo subiacet. Et quoniam funiculus a triplex difficile rumpitur, praecipimus ut Episcopi ad solum Deum, & [ad] salutem populi habentes respectum, omni trepidatione seposita, ad pacem firmiter tenendam, mutuum sibi consilium & auxilium praebent, neque hoc alicuius amore vel odio praetermittant: Quod si quis in hoc opere trepidus inventus fuerit, damnus proprii dignitatis incurrat.

Persona hic enumerata, plena securitate gaudet tempore guerra.

Idem in eodem concilio. b
Novimus a, ut Presbyteri, monachi, conversi, peregrini, mercatores, rustici, cunctes vel redeuntis, vel in agricultura existentes, & animalia, quibus arant, & semina portant ad agrum, congrua securitate latentur. d

DE PACTIS.
TITVLVS XXXV.

Pacta quantumcumque iuda feruanda sunt. Ex concilio e Africano.

Antigonus f Episcopus dixit: [i & infra] Aut initio pacta, g siam [obtineant firmitatem, aut conventus (si se non cohiberit) ecclesiasticam sentiat disciplinam. Dixerunt uniuersi h: pax i seruetur.] pacta custodiantur.

[i Gravem injuriam patitur, & credo dolere sanctitatem vestram injuriam meam, & computare communionem injuriam. Oportuit Episcopi, cum se praesentaret, passum meum habui, & devotum est, quod ad se illicit imperatorum annos contra disciplinam, contra Evangelicam traditionem, contra pacem placitam, Nam si sibi contingere possit arbitrareretur, nunquam profecto in fratrem aliquem deliquisset. Unde]

Conventio in valida, per consensum superioris validatur. Gregorius. k

Quotiens l in conventionibus nostris expectatur adensus, ne in dubium veniant, quae geruntur, ratihabito eas debet pro securitate partium solidare.

Idem Innocentio Episcopo Caralitano. m

Valiter n in Sardinia: [i & j.] studioso agendum est ut ea, quae promittuntur, opere compleantur.

[i Minores vel pauperes ab eis qui illis majores sunt, opprimantur, reverentissimi fratris nostri Carthaginiensis Episcopi, atque venerabilissimi filii n. Innocentii praesepistolae testantur, a quibus ut quae nobis scripta sunt noveritis, ipsarum vobis epistolarum exemplaria providentius transmittenda. Et ideo quia ea quae vobis patenda sunt, offeruntur.]

Non valet pactum, per quod beneficium ecclesiasticum debet pecunia resignari. Alexander Exonen. & Vuurgornen. Episcopi.

Quoniam pridem o s. p. clericus procurator Prioris & monachorum de Acra, & P. clericus, pro causa, quae inter eos & praedictum P. ac fratrem ejus, cujus vicem

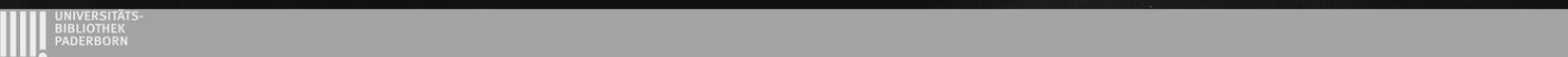
a Psalms. 137. Eccl. 4. a. b Cap. 22. e Cap. 2. eod. tit. in 1. compil. Pan. l. 1. c. 1. 27. d Posterior pars hujus can. extat sub tit. de consensu e. innovamus. e Carthaginiensis Africa prom. c. 2. f Cap. 1. eod. tit. in 1. compil. g al. f. h al. f. r. m. i. pax hic pro pactum pon. videtur. k lib. epist. 60. Reg. f. r. l. Cap. 2. eod. tit. in 1. compil. m lib. 8. epist. 35. n Cap. 2. eod. tit. in 1. compil. o Simon. p Post concil. Lateran. p. 21. c. 2. tit. de pact. licitis & illicitis rebus ecclesiast. c. 4. eod. tit. in 1. compil.

DE TREUGA ET PACE.
TITVLVS XXXIV.

Idem Imperatore Treugarum, & pax violatam. Alexander III. in concilio Lateranensi. f

Reges g, a quarta feria post occasum Solis, usque ad secundam feriam [in ortu] Solis, ab adventu Domini, usque ad octavas Epiphaniae, & a quinquagesima usque ad octavas Paschae, ab omnibus inviolabiliter obstricti praecipimus. Si quis autem treugam infringere praesumpserit, post tertiam admonitionem, si non satisfecerit, suus Episcopus sententiam excommunicationis dicat, [in eum] & scriptam vicinis Episcopis edundat, quorum nullus excommunicationem ad communionem recipiat, imo [scriptam sententiam.]

a Ad hujus declaracionem factum fuit c. ult. sup. de consuet. b al. h. c. p. 20. d Vide l. decur. C. de decur. e de quibusdam apud nos manuscriptum nunquam habentem impres. f. g. Cap. 1. eod. tit. in 1. compilat. & in Panorm. lib. 1. cap. 177.

se gerere dicebat super ecclesia & capella de L. vertebratur ad nostram presentiam accessissent, inter se (non tamen nobis mediantibus) convenerunt, quod eidem P. pro expensis, quas fecerat, tres marchas argenti solverentur, & eidem P. liti cederet, & a monachorum infestatione cessaret. Cumque compositionem a istam auctoritate Apostolica petere confirmari, nos eam non duximus admittendam, pro eo quod videbatur, pravam illicita pactionis speciem continere: [1 & infra.] Ille igitur nostris monitis adquiescens, & eidem & liti pro se ac fratre suo renuncians, authentica instrumenta, quas super hoc habebat, in nostris manibus resignavit: que nos Priori & monachis destinantes, mandavimus, ut eidem P. & fratri ejus in aliquo studeant beneficio providere, de quo magis lucrum valeant Apostolica intercessione percipere. Ceteram quia Prior & fratres adquiescere noluerunt, mandamus, quatenus moneatis eosdem, ut praefato P. & fratri ejus competens beneficium conferant & adsignent: alioquin si vobis confiterit, dictos clericos a pronominata ecclesia & capella absque ordine judicio violententer ejectionis, ipsas eisdem restitui & facias: non obstantibus literis nostrae confirmationis, quas praedicti Prior & monachi a nobis impetrasse noscuntur.

[1 Monachus autem praedictum P. ut ipse tam pro se quam pro suo fratre monachos in pace dimitteret, & eidem liti omnino abrenunciaret.]

CAP. V.

Non valet pactum de succedendo post mortem prelati in ipsius ecclesia.

Idem Archiepiscopus Eboracensis.

Acceptimus d. quod quidam sunt ecclesiarum clericis tali tenore concessa, quod post eorum obitum alii nominatum succedant. Verum quoniam hoc iniquum est & sacris canonibus inimicum, & ideo non debet aliquatenus tolerari: mandamus, quatenus hujusmodi successiones tam & detestabiles & iniquas appellatione cessante prohibeas, & omnino frivolas & inanes f. esse discernas.

CAP. VI.

Qui per pactum exigenda pensionis consecutus est ecclesiam, debet ea privari, & alias canonice puniri.

Idem Cantuariensis Archiepiscopi & ejus suffraganei.

Um clericis vestra jurisdictionis & (sicut accepimus) decedentibus ecclesiarum personis, pacificatur ex ipsis ecclesiis majores solito solvere pensiones, ut facilius possint easdem ecclesias adipisci. Nos h. ad tam detestabile vitium extirpandum, fraternitati vestrae mandamus, quatenus ne id adtentare praesumant, districtius prohibentes (si contra prohibitionem vestram venire praesumpserint) appellatione cessante, eos taliter adeptis ecclesiis spolient: alias pro tanta praesumptionis excessu, severitate ecclesiastica punientes eosdem.

CAP. VII.

Si ecclesiam suam locando, vel in feudum concedendo, adponit pactum in praedictum iura parochialis alterius ecclesia non tenet: & quicquid hac occasione perceperit, reddere cogitur illi ecclesia.

Innocentius III. in concilio generali.

Perique (sicut accepimus) regulares & clerici & seculares interdum cum vel domos locant, vel feuda

a. Ipsam. b. ibidem. c. Facit l. 2. ff. de vi & vi arm. d. Post concil. Lateranen. p. 26. c. 2. e. 2. & 3. eod. tit. in 2. compilat. e. Idem concil. Trident. sess. 21. de rege. c. 7. f. vana. al. vacuus. g. Post concil. Later. par. 2. c. 1. & 6. eod. tit. in 1. compilat. h. al. additur amittentes. i. Concil. 36. al. 47. k. Cap. 1. eod. tit. in 1. compil.

concedunt, in praedictum parochialium ecclesiarum pactum adiciunt, ut conductores & feudatarii decimas solvant: & apud eosdem eligant sepulchra. Quod idem id de avaritia radice procedat, quodammodo penitus reprobum, statuentes ut quicquid factum fuerit hujusmodi pacti perceptum, ecclesiae parochialis datur.

CAP. VIII.

Non valet pactio in spiritualibus, vel que pactum in turpis, seu de re turpi, vel impossibilis de jure, vel de facti.

Gregorius IX.

Pactiones factae a vobis (ut audivimus) inter vos & quosdam spiritualibus obtinentibus, cum in hac parte omnis pactio, omnique conventio debeat canonice esse, nullius penitus sunt momenti. Quod si contra alius est dicendum, que observare regnum in manu trimentum. Nam etiam iura legitima & iustissima, dum turpe, vel rei turpis, aut impossibilis de jure, vel de facto, nullam obligationem inducit.

DE TRANSACTIONIBUS

TITULVS XXXVI.

CAP. I.

Instrumenta, & alia jura pariter, contraria transactioni dantur.

Gregorius III. b. A. faldac. & Dani.

Sicut grave: [& infra.] Post subactam & discussam de controversia vestra factam, decem et octo instrumenta, vel quicquid aliud est, quod in alio quoquo modo, aut ex temporis praescriptione, in re opem de lege, aut quocumque privilegio factum sit, vacuum, & omni virtute cassatum: & sola pactio inter vos nunc habitorem pagina validam perpetuamque robur obtineat. Cui si quid fore incertum vel ambiguum firmitatis inferum est, vires plenissime contra hoc hac nostra auctoritate suscipiat.

CAP. II.

Tenet compositio super decimis facta cum adfesso super Alexandri tertius.

Statuimus, d. ut super decimis inter vos & archiepiscopum sui compositio facta fuerit, rata & invariabilis persistat.

CAP. III.

Si capitulum consensit transactum, quomodo fuerit pactum in ecclesia, ulterius dissentire non potest.

Idem Dominus Episcopus. Contingit interdum, quod licet Abbas vel prior sit veritus, coram delegato vel ordinario iudicatum, capitulum tamen eandem transactionem nullatenus recipere. Unde quis non consuleret illi, nisi respondens quod si Abbas vel prior a capitulo suo de transactione literas haberit, transactionem, quam fecit (si licet quotannis servata) capitulum, ac si non consensisset, non poterit revocare.

CAP. IV.

Super ecclesiastico beneficio transactum, etiam cum non mensi interpositione.

a. Vide Naxarum in manuali. c. 2. de iur. p. 1. de iur. de just. & iur. q. 3. b. Antiquus. si. in. c. 1. de iur. tit. in 1. compil. d. Post concil. Later. c. 2. de iur. p. 1. compil. e. Dubiosus. al. Dulcius. f. Post concil. Later. c. 1. de iur. in 1. compil.